

Examen VMBO-GL en TL

2022

tijdvak 1
woensdag 25 mei
13.30 - 15.30 uur

Turks CSE GL en TL

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Beantwoord alle vragen in de uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 40 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 46 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.

Tekst 1 Hırsız

- 1p 1 Aşağıdakilerden hangisi parçada koyu renkle belirtilen sözlerden birinin açıklamasına **uymuyor**?
- A En ufak bir kıpırtıya uyanacak şekilde uyumak.
  - B Eşyaların değerini yanlış tahmin etmek.
  - C Neye uğradığını bilemeyecek kadar korkmak.
  - D Taşınması kolay değerli eşyaları almak.
- 1p 2 Yazar, aşağıdaki ifadelerden hangisinde abartı yaparak vermek istediği fikri vurgulamaktadır?
- A "... öyle olsa bile bu fakir evde ne bulabilecek ki?"
  - B "... korkmasa Hoca'nın üstündeki yorganla, altındaki döşegi de alacakmış."
  - C "... Hoca'nın hemen arkasından girdiğini görmüş."
  - D "... bir evin önünde durmuşlar."
- 1p 3 Aşağıdakilerden hangisi fıkraya göre doğrudur?
- A Bu hırsız, Hoca'nın tanıdığı biriydi.
  - B Bu, hırsızın ilk yaptığı hırsızlık değildi.
  - C Hoca hırsızı takip ederken yanlış yöne gitti.
  - D Hoca hırsızın niyetini anlayamadı.

Tekst 2 Kahvaltı Efsanesi

- 1p 4 Birinci paragrafta kahvaltının açlık hissini azalttığına dair bir varsayımdan söz ediliyor. Sözü edilen diğer bir varsayım aşağıdakilerden hangisidir? kahvaltının,
- A diğer öğünlerde kalori yakımına faydalı olduğu
  - B insana uzun bir süre enerji vermesi
  - C konsantrasyonu yüksek tutması
  - D stres azaltmaya yardımcı olması
- 1p 5 Araştırmacılar, kahvaltıyla ilgili hangi gerçeği ortaya çıkardı?
- A düzenli kahvaltı etmenin sağlıklı olduğunu
  - B kahvaltı ederek zayıflanmayacağını
  - C kahvaltının aslında besleyici olmadığını
  - D kahvaltının beyin için yararlı olduğunu

Tekst 3 Oyun Oynamak Çocukları Daha Zeki ve Mutlu Yapıyor

- 1p 6 Wat past er op de open plek bij 6 in alinea 1?
A çelişkili durumlara
B olumlu deęişikliklere
C yeni bağımlılıklara
D yıpratıcı sonuçlara
- 1p 7 İkinci paragrafta sözü geçen zeka oyunlarının yapıcı etkisi aşağıdakilerden hangisiyle özetlenmektedir?
Zeka oyunları sayesinde
A çocuğun beyin aktiviteleri zamanla düzenli şekilde hızlanıyor.
B çocuk, yalnızlık ve mutluluk kavramlarını öğreniyor.
C çocuk, zamanı verimli ve doğru kullanmayı öğreniyor.
D oluşan hücreler çocuğun beyindeki bağlantıları kolaylaştırıyor.
- 3p 8 Ouders en onderwijzers kunnen helpen om het effect van spelletjes te versterken.
Er zijn daarvoor drie manieren volgens de tekst.
→ Schrijf deze drie manieren op in de uitwerkbijlage.
Je mag in het Turks antwoorden.
- 1p 9 Beşinci paragrafa gelmesi gereken alt başlık aşağıdakilerden hangisidir?
A Hangi Oyunun Hangi Gün Oynanacağını Planlama
B Kararsızlar İçin İlk Tercih Bilgisayar Oyunları Olmalı
C Masa ve Bilgisayar Oyunları Arasında Denge
D Oyunla Sorun Çözme Yeteneęini Geliştirme

Tekst 4 Karikatür

- 1p 10 Wat zegt deze cartoon?
De docente vindt het moeilijk
A om het kind te vergeven zodat het kind niet nog een keer liegt.
B om te bepalen hoe zij op het kind zou moeten reageren.
C om uit te leggen waarom het kind zijn huiswerk zelf moet doen.

Tekst 5 Müzelerin Efendisi

- 1p 11 Wat past er op de open plek bij 11 in alinea 1?
A beslenmediğinin
B büyümediğinin
C gerçekleşmediğinin
D küçülmediğinin
- 1p 12 'Meslek sahibi olmak' Akın'ı neden ürküten bir ifade olmuştur?
Çünkü Akın, gençlerin
A eğitimsiz meslek sahibi olmak istemelerini doğru bulmuyor.
B meslek edinmek için yeterince çaba göstermediğini düşünüyor.
C zorunlu kalıp sevmedikleri meslekleri yaptıklarını düşünüyor.
- 1p 13 Akın'ın gençler için 'mutluluk' reçetesi nedir?
A birine ihtiyaç duymadan yaşamak
B düşüncelerinin kısıtlanmasını engellemek
C düzenli bir şekilde kitap okumak
D mümkün olduğunca gezip yeni yerler tanımak
- 1p 14 Akın, müzelerin önemini vurgulamak için müzeleri neye benzetiyor?
A toplumların belleğine
B toplumların gelişimine
C toplumların kalbine
D toplumların tarihine
- 1p 15 Wat past er op de open plek bij 15 in alinea 5?
A anlatım evrelerini
B kahramanlarını
C yazarlarını
D yazı tekniklerini
- 1p 16 Akın, Nazım'ın sözlerini açıklarken kullandığı "Önce ağaç olamazsan, ormanı zaten göremezsin." cümlesiyle neyi özetlemeye çalışmıştır?
A İnsan, ayrıntıları ancak tüm topluma bakarak görür.
B İnsan, kendi gerçeklerini ancak toplumun ışığında görür.
C İnsanın, kendini keşfetmesi için önce topluma uyum sağlaması gerekir.
D İnsanın, önce kendi aydınlanma sürecini tamamlaması gerekir.

Tekst 6 Şifa Diyarı Yalova

- 1p 17 Yazar, Yalova'nın geçtiği aşamaların önemini anlayabilmek için okuyucuya ne öneriyor?
- A dönem padişahlarının Yalova'da kurdukları tesisleri gezmeyi
  - B temel ihtiyaçların bile giderilemediği Yalova'nın geçmişine bakmayı
  - C Yalova'nın geçmişini anlatan el zanaatlarını dikkatlice incelemeyi
  - D Yalova'nın yaylalarını, hamamlarını ve kaplıcalarını ziyaret etmeyi
- 1p 18 Wat past er op de open plek bij 18 in alinea 3?
- A arkasını dönen
  - B katkıda bulunan
  - C kulak asmayan
  - D tahammül edemeyen
- 2p 19 Geef van elke bewering over Yalova aan of die volgens de tekst juist of onjuist is.
Omcirkel 'juist' of 'onjuist' in de uitwerkbijlage.
- 1 Een groep van wijze mensen in Yalova heeft de beste schrijvers uitgekozen.
  - 2 De bronnen van Yalova waren in de geschiedenis bekend om de geneeskrachtige eigenschappen.
  - 3 Yalova was een populair vissersdorp in de Ottomaanse periode.
  - 4 In de loop van de tijd kwam men in actie om de oude ambachtvormen in Yalova te laten herleven.

Tekst 7 Çikolata Ye Mutlu Ol!

- 1p 20 "Çikolatanın yiyecek olarak tüketilmesinden de önce farklı alanlarda kullanıldığını aktaran kaynaklar var." (1. paragraf)
Dit feit is in een andere alinea uitgewerkt.
→ Schrijf het nummer van deze alinea op in de uitwerkbijlage.
- 1p 21 Parçaya göre yazarı çikolata konusunda araştırmaya yönelten sebep aşağıdakilerden hangisidir?
- A Birleşmiş Milletler'in araştırma sonuçları
  - B hastanedeki diyet uzmanının açıklamaları
  - C ülkemizde çikolata üretiminin az olması
  - D yazarın kendi psikolojik rahatsızlıkları
- 1p 22 Welke zin in alinea 2 maakt duidelijk dat de schrijver dol is op chocolate?
Schrijf de eerste twee woorden van deze zin op in de uitwerkbijlage.

- 1p 23 "Gerçekten bitter çikolata daha mı sağlıklı?" (2. paragraf)
→ Wat is de verklaring van het positieve antwoord op deze vraag volgens alinea 3?
Schrijf de eerste twee woorden van de zin waarin dat staat op in de uitwerkbijlage.
- 1p 24 Son paragrafta Güler, çikolatayla ilgili hangi somut bilgiyi vermektedir?
A Çikolatanın bilinçli olarak tüketilmesi gerekir.
B Çikolatanın her çeşidinin günlük diyete eklenmesi gerekir.
C Düzenli çikolata yiyen birinin ilaç kullanmasına gerek yoktur.
D Halkımızın çikolatayla ilgili bildiğini sandığı doğrular yanlıştır.

Tekst 8 Doğum Sırası Kişiliği Etkiler mi?

- 1p 25 "Son çalışmalara göre kişinin karakter oluşumunda doğum sırasının belli bir etkisi olsa da, kardeş sırasına verilen değer abartılı." (1. paragraf)
→ In welke andere alinea staan hier voorbeelden van?
Schrijf het nummer van deze alinea op in de uitwerkbijlage.
- 1p 26 Adler, birkaç çocuklu ailelerde ilk doğanları, neden 'nevrotik' olarak nitelendiriyor?
çünkü yeni bir kardeş doğduğunda ilk doğanların
A dikkatli olması gerekiyor
B kardeşini koruması gerekiyor
C özveride bulunması gerekiyor
D sessiz olması gerekiyor
- 1p 27 Tarihi karakterleri inceleyen Frank J. Sulloway'ın ilk doğan çocuklarla ilgili saptaması nedir?
İlk doğanlar
A daha yüksek egoya sahipler.
B daha yüzeysel düşünüyorlar.
C duygularını daha rahat ifade ediyorlar.
D kuralları daha kolay benimsiyorlar.
- 1p 28 Wat past er op de open plek bij 28 in alinea 3?
A bozukluk
B muayene
C şiddet
D yaralanma

- 1p 29 1980 yılında yapılan çalışmada ilk doğanların hangi eğilimde oldukları ortaya çıkmıştır?
A girişken
B güvenilir
C karamsar
D özgüvenli
- 1p 30 Araştırmacı Damian ilk doğan çocuklar hakkında hangi sonuca varmıştır?
A İlk çocuklar diğer çocuklara oranla daha terbiyeli ve disiplinli.
B İlk çocuklar diğer çocuklardan daha fedakar ve yardımsever.
C İlk çocuklar iletişimde diğer çocuklardan biraz daha yavaş.
D İlk çocuklar zihinsel becerilerde diğer çocuklardan biraz daha ileride.
- 1p 31 Dördüncü paragrafa göre Adler'in hangi düşüncesi doğrudur?
A İlk çocuğa gösterilen özen çocuğun zihinsel kabiliyetini çoğaltıyor.
B İlk çocuğa gösterilen sevgi çocuğun davranışlarını etkiliyor.
C İlk çocuğa verilen sorumluluk çocuğun tutumunu etkiliyor.
D İlk çocuğa verilen terbiye çocuğun özgüvenini çoğaltıyor.

Tekst 9 Tüketim Toplumunun Baskısı: Tatil

- 1p 32 Yazarın 2. paragrafa Ayfer Tunç'tan bir alıntı ile başlamasının sebebi nedir?
A Tunç'un çalışkanlığını bir örnekle kanıtlamak istemesi
B Tunç'un tatile bakış açısını desteklemek istemesi
C Tunç'un tatilsiz verimli olunamayacağı görüşünü bildirmek istemesi
D Tunç'un tembellik yapanlardan nefret ettiğini vurgulamak istemesi
- 1p 33 "Herkes tatili sabırsızlıkla bekliyorsa, mutlaka ben de tatili seviyor olmalıyım." (2. paragraf)
Tunç bu sözleriyle neyi vurgulamak istiyor?
A alışkanlıkların ne kadar bağlayıcı olduğunu
B insanların iletişim içinde olma gereksinimini
C ruhsal durumların değişken olabileceğini
D toplumsal baskının bireyler üzerindeki etkisini
- 1p 34 In alinea 2 staat dat Ayfer Tunç niet van de ideologische betekenis van vakanties houdt.
→ In welke alinea legt de schrijver uit wat Tunç met 'ideologische betekenis' bedoelt?
Schrijf het nummer van deze alinea op in de uitwerkbijlage.

- 1p 35 Üçüncü paragrafla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
Yazar üçüncü paragrafta tatille ilgili olarak
A toplumsal değer yargılarına güvendiğini belirtir.
B toplumsal değer yargılarına karşı olduğunu vurgular.
C toplumsal değer yargılarını desteklediğini anlatır.
D toplumsal değer yargılarını sorguladığını gösterir.
- 1p 36 Wat past er op de open plek bij 36 in alinea 3?
A araştırma yaptıkça
B farkındalık kazandıkça
C kitaplar yazdıkça
- 2p 37 Geef van elke bewering aan of die volgens de laatste alinea juist of onjuist is.
Omcirkel 'juist' of 'onjuist' in de uitwerkbijlage.
1 Tunç geeft een voorbeeld om haar mening duidelijk te maken.
2 Tunç vergelijkt de veel voorkomende vakantiebestemmingen met elkaar.
3 Tunç vindt het jammer dat mensen hun vakantie buiten İstanbul vieren.
4 Tunç zegt dat men op vakantie gaat om in de buurt van andere mensen te zijn.

Tekst 10 Gardırop Detoksu

- 3p 38 Je wilt je kledingkast opruimen. Je hebt een 'detox-recept' gevonden.
→ Welke kledingcategorie kun je op welke dag het best ordenen volgens het recept?
Schrijf in de uitwerkbijlage achter elke dag de letter op van de juiste kledingcategorie.
Kies uit de volgende kledingcategorieën:
a alt giyim
b deniz kıyafetleri
c kalın (tamamlayıcı) giysiler
d kıyafeti tamamlayan aksesuarlar
e üst giyim

Tekst 11 Yedikuleli Mansur

- 1p 39 Je leest een aantal meningen over het boek 'Yedikuleli Mansur'.
Wie is het minst enthousiast over het boek?
- A CosaNostra
  - B Limonn
  - C Logos_
  - D Eskiciiii

Tekst 12 Ucuza Seyahat Etmenin Püf Noktaları

- 1p 40 Een vriend van je wil graag goedkoop reizen en zijn reisverhalen in zijn blog schrijven. Hij houdt van spanning, maar hij is bang om te vliegen.
→ Welk van de adviezen in de tekst zou je hem geven?
Schrijf het nummer van het advies op in de uitwerkbijlage.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.